

98)

S. Perry.

Handwritten

Book III

**NOORDHOFF'S
HANDELSBIBLIOTHEEK**

HANDELSREKENEN

**DOOR
A.A. BOUWHOF
J. CLAGERWERFF**

DEEL 3

P. NOORDHOFF & ZONEN GRONINGEN-BATAVIA

HANDELSREKENEN

DOOR

A. A. D. BOUWHOF
LERAAR BOEKHOUDEN M.O.

EN

J. C. LAGERWERFF
LERAAR AAN EEN HANDELSCHOOL
TE 'S-GRAVENHAGE

DEEL III

ACHTSTE DRUK

~~f 2.90~~, geb. f 3.40

P. NOORDHOFF N.V. - 1940 - GRONINGEN, BATAVIA

S. J. A. Ecury
Bredascheweg 268
TILBURG

VOORBERICHT BIJ DE ACHTSTE DRUK.

Door de indiening van het ontwerp van wet tot heffing van een winstbelasting en de intrekking van de wet op de Dividend- en Tantième-belasting, is in het hoofdstuk, handelende over de winstverdeling bij de N.V., met laatstgenoemde belasting geen rekening meer gehouden.

In verband daarmee moesten de bij dat onderwerp behorende opgaven worden gewijzigd.

Van verschillende zijden bereikte ons het verzoek, de rekening-courant met perioden, en met renteberekening volgens de directe- en volgens de indirecte methode, weer in dit deel op te nemen.

Wij meenden aan deze verzoeken te moeten voldoen, al komen deze rekeningen-courant in de practijk slechts sporadisch voor.

Aan enkele hoofdstukken en aan de herhalings-opgaven werden enkele nieuwe vraagstukken toegevoegd. Alle nieuwe en gewijzigde opgaven zijn met een * gemerkt.

Tevens werd een errata- en aanvullingsblaadje samengesteld voor de bij deze druk behorende volledige uitwerkingen van de opgaven.

Als steeds, houden wij ons voor opbouwende critiek gaarne aanbevolen.

Den Haag, Februari 1940.

DE SCHRIJVERS.

I N H O U D.

Hoofdstuk	I:	Crediet op korte termijn	5
		Disconto-crediet	7
		Promesse- „	11
		Accept- „	24
Hoofdstuk	II:	Betaalmiddelen in het verkeer met het buitenland	28
		Buitenlandse wissels	28
		Chequekoersen en de handel in vreem- de valuta	36
		Termijnhandel in vreemde valuta ..	58
Hoofdstuk	III:	Kostprijs en verkoopprijs	74
		De enkelvoudige kostprijsberekening van den handelman.....	75
		De enkelvoudige kostprijsberekening van den fabrikant.....	90
Hoofdstuk	IV:	Assurantie.....	98 -
Hoofdstuk	V:	Winstverdeling bij Vennootschappen	115 -
		Winstverdeling bij de vennootschap onder een firma	115 -
		id. bij de commanditaire vennootschap.	124 -
		id. bij de Naaml. Vennootschap....	129 -
Hoofdstuk	VI:	Effecten.....	138
		Affaires in kopers en verkopers keuze	138 -
		Claims	154 -
		Buitenlandse effectenbeurzen	178 -
Hoofdstuk	VII:	Geldleningen op onderpand	206
		Prolongatie	206
		De geldlening in rekening-courant met onderpand.....	214
Hoofdstuk	VIII:	Rekening-courant.....	235
Hoofdstuk	IX:	Rekening-courant met perioden, waar- in renteberekening volgens de directe- en volgens de indirecte methode....	253
Hoofdstuk	X:	Herhalingsopgaven	264
		VRAGENLIJST	299
		VERKLARENDE WOORDENLIJST	305

2. Hoeveel % 's jaars heeft het opgenomen crediet gekost, als het op de vervaldag van de wissel wordt afgelost? (Zegelkosten voor rekening van den credietnemer).

Oplossing:

Nota van disconto op 18 Maart:

	Wissel f12.000,— per 18 Juni.
af: 94 dagen disconto à 4 %	f 125,33
zegel.....	- 7,50
accept-provisie ½ %..	- 60,—
	192,83

In uw credit: f11.807,17.

18 Juni moet A. f 12000,— betalen, terwijl hij gedurende 92 dagen de beschikking had over f 11807,17.

De kosten van het crediet zijn derhalve in 92 dagen f 192,83.

$$\text{Kosten per jaar: } \frac{360}{92} \times f 192,83 = f 754,55.$$

$$\text{Credietprijs: } \frac{754,55}{118,07} \times 1 \% = 6,39 \%$$

OPGAVEN.

14. Een importeur krijgt, na het stellen van voldoende zekerheid, van zijn bank accept-crediet tot een bedrag van f 6000, waarvoor hij op 5 Maart op de bank een wissel trekt, groot f 6000, per 5 Juni. Deze wissel wordt door de bank geaccepteerd en 5 Maart bij een andere bankinstelling verdisconteerd tegen 5 % disconto 's jaars. De bank brengt ½ % accept-provisie in rekening.

Gevraagd:

Hoeveel heeft het crediet gekost? (In procenten 's jaars, tot in 2 decimalen nauwkeurig). De zegelkosten zijn voor rekening van den credietnemer.

➤ 15. Iemand kreeg bij een bankinstelling een crediet ten bedrage van f 10000, dat verleend werd in de vorm van accept-crediet, onder bepaling, dat de bank ½ % accept-provisie in rekening brengt over de door den cliënt ter acceptatie aan te bieden wissel.

7 Augustus trok de credietnemer op de bank een wissel groot *f* 10000, per 7 November en bood deze gezegeld aan de bank ter acceptatie aan. Dezelfde dag werd de wissel verdisconteerd bij de B.-bank, die $4\frac{1}{2}$ %disconto in rekening bracht.

7 November loste de cliënt het crediet af.

. Gevraagd: de credietprijs in procenten 's jaars (tot in 2 decimalen nauwkeurig.)

16. Iemand kocht op 18 Mei te Londen een partij goederen; bruto cwt. 508.3.14; tarra 2%, tegen de prijs van £ 1.12.6 per cwt., onder conditie ^{D/P}. *(document against documents)*

De koper vroeg zijn bank, deze aankoop te willen financieren. De bank zorgde op 20 Mei voor de remise naar Londen à *f* 9,01; debiteerde op diezelfde datum den cliënt in rekening-courant voor het bedrag van de remise en bracht *f* 1,20 onkosten in rekening (valuta 20 Mei).

De bank gaf aan den cliënt order, op haar een 3 maands wissel per 20 Augustus te trekken, voor het met de remise-kosten verhoogde inkoopbedrag in guldens. Deze wissel werd door de bank geaccepteerd en 20 Mei bij een bevriende bankinstelling verdisconteerd. Disconto 4%. De bank crediteerde de rekening-courant van den cliënt voor de contante waarde van de wissel (valuta 21 Mei) en debiteerde deze rekening, per 20 Mei, voor *f* 4,50 zegelkosten en $\frac{1}{2}$ % accept-provisie.

24 Juni stortte de cliënt bij de bank *f* 10500, zijnde de opbrengst van de verkochte goederen. Dit bedrag werd in rekening-courant gevaluteerd per 24 Juni.

De rekening-courant werd 20 Augustus gedebiteerd voor het wisselbedrag en per 31 Augustus afgesloten.

Rente in rekening-courant: debet 5 %, credit 2 % 's jaars.

Gevraagd:

1. Het inkoopbedrag in Engels geld.
2. Het inkoopbedrag in guldens.
3. De contante waarde van de door de bank geaccepteerde wissel.
4. De rente-nota per 31 Augustus.
5. De rekening-courant, na afsluiting op die datum.

Tegen welke prijs per kg. kan Jansen aan de botermijn kopen, indien hij op inkoop en onkosten 10 % wil winnen?

Gegeven:

De boter wordt verzonden in kisten van 50 kg., kostende *f* 62,50 per 100 stuks.

Invoerrechten per 100 kg. boter: frcs 207,64. Invoerrechten per 100 kisten: frcs 32.

Vracht Maastricht—Parijs *f* 76,80.

Assurantie 1 ‰ over *f* 20000.

Kleine onkosten *f* 57,22.

Wisselkoers 5,—.

56. Rotterdam ontving factuur over 637 ton 10 cwt. Engelse steenkolen à £ 2.7.6 per ton, rabat 4 %. Onkosten in Engeland £ 4.2.8. Commissie 1 %. Vracht tot Rotterdam £ —.7.6 per ton met 5 % premie. Chequekoers 9,08.

Assurantie-premie + polis *f* 210,50; kleine onkosten *f* 14,43.

Welke prijs per 1000 kg. moest Rotterdam bij verkoop bedingen, om 20 % te winnen, in aanmerking nemende, dat door Rotterdam aan den koper 1½ % korting werd toegestaan?

1 ton = 20 cwt. = 1016 kg.

(Examen Handelskennis L.O., gewijzigd.)

57. A. te Amsterdam kocht van L. te Londen ton 974.12.2 Wales-anthraciet à £ 1.7.6 per ton; rabat 5 %. Diverse onkosten te Londen £ 7.3.8, commissie 1 %.

a. Bereken het factuurbedrag.

A. gaf zijn bankier last een cheque tot bovenstaand bedrag aan L. over te maken. De bankier voerde deze opdracht uit; chequekoers 9,12; bankcommissie ¼ %. De vracht tot Amsterdam bedroeg £ —.4.7 per ton met 5 % premie à *f* 9,10; assurantie-premie en -polis *f* 340,50; diverse onkosten *f* 12,70.

b. Bereken de verkoopprijs per 1000 kg, indien Amsterdam 20 % van de totaal-inkoopprijs wilde winnen en aan den koper 1½ % korting toegestaan werd. 1 ton = 20 cwt. à 50,8 kg.

58. Enige suikerfabrieken op Java kochten in Holland in de loop van 1911 gezamenlijk Siciliaanse pijpzwavel en wel:

375000 kg à f 9,65 Ned. Crt. per 100 kg c.i.f. Soerabaya.
40980 „ à - 9,60 „ „ „ 100 „ „ „

De verscheping had plaats in December en de betaling op 2 Januari d.a.v. Bij aankomst, en daarna, werden te Soerabaya diverse kosten betaald, nl.:

1 Februari	f 2495,88.
28 „	- 1747,42.
1 April	- 633,10.

Bij distributie* onder de deelhebbers op 22 Mei bleek het uitleverend gewicht te zijn 415864 kg.

Wat moest op die datum een fabriek op Java betalen, die van deze partij 107640 kg opnam — indien over alle betalingen 5% rente werd berekend tot 22 Mei en de t.t.*-koers te Batavia $99\frac{7}{8}$ bedroeg?

(Ver. v. Leraren i/h Boekh., gewijzigd.)

58 a. Een importeur te Amsterdam ontving op 16 Januari van zijn commissionair te Londen de factuur over een partij goederen, waarvan het bruto-gewicht was 17.16.3.5 ton; tarra $2\frac{1}{2}$ %. De prijs was £ 2.12.6. per qr.; rabat 2%. Onkosten £ 128.7.5. Commissie 2%. Betaling over 3 maanden.

Om zich zoveel mogelijk tegen koersrisico te dekken, kocht de handelaar £ 3500 op 3-maands termijn. Hij vond daarvoor de volgende notering:

cheque Londen: bieden 9,1175; laten 9,1225;
termijnponden: inkoop perte 0,0075; verkoop perte 0,005 per maand.

Op 16 April kocht hij de ontbrekende ponden bij de volgende notering: cheque Londen: bieden 9,10; laten 9,105.

Hoeveel gulden heeft de partij ten slotte gekost?

Hoe groot was het nadeel voor den importeur, doordat hij zich gedeeltelijk gedekt had?

(Hogere Handelsschool, Enschedé, gewijzigd.)

De verkoopprijs kan als volgt worden berekend:

$$\begin{array}{r} \text{verkoopprijs:} \quad \dots\dots (a) \\ \text{af: verkoopkosten} \quad 20 \% \text{ (van } a) \\ \hline \text{opbrengst} \quad 80 \% \text{ (van } a) = f 250.000. \end{array}$$

De verkoopprijs (a) is dan:

$$\frac{100}{80} \times f 250.000 = f 312.500,-.$$

d.i. *per vervaardigd artikel* minstens:

$$f 312.500 : 2000 = f 156,25.$$

Berekening van de kostprijs bij vaststaande verkoopprijs.

Voorbeeld 32.

Een chocolade-fabrikant kon in Engeland 10.000 tabletten chocolade verkopen tegen de prijs van 1 s. 6 d. per tablet, waarbij hij 10 % rabat moest toestaan. De tabletten wogen $\frac{1}{4}$ Engels $\%$ per stuk en waren samengesteld uit 35 % cacao, 5 % cacaoboter en 60 % suiker.

Bereken, aan de hand van de volgende gegevens, wat de kostprijs voor den fabrikant per 100 tabletten hoogstens kon zijn, om zonder verlies in Engeland te kunnen verkopen.

Chequekoers Amsterdam—Londen $f 9,05$.

Vracht naar Londen en assurantie 50/6 per ton (van 1016 kg); restitutie suiker-accijns door de Ned. regering bij uitvoer van chocolade $f 27,-$ per 100 kg.

Oplossing:

10.000 tabletten brachten in Engeland op:

$$10.000 \times 1 \text{ s. } 6 \text{ d.} = \text{£ } 750.-/-$$

$$\text{af: } 10 \% \text{ rabat } „ \quad 75.-/-$$

$$\text{opbrengst in Engeland: } \text{£ } 675.-/- \text{ à } f 9,05 = f 6108,75.$$

10.000 tabletten wogen:

$$10.000 \times \frac{1}{4} \text{ Eng. } \% = 2500 \% = \frac{2500}{2240} \times 1016 \text{ kg} = 1134 \text{ kg}$$

(afgerond op gehele kilogrammen)

en bevatten aan suiker:

60 % van 1134 kg = 680,4 kg;

restitutie accijns:

$$6,80 \times f 27 = f 183,60.$$

De fabrikant ontving in totaal:

$$f 6108,75 + f 183,60 = f 6292,35.$$

Vracht naar Londen voor 10000 tabletten,
wegende 1134 kg:

$$\frac{1134}{1016} \times 50,5 \text{ s.} = \frac{1134}{1016} \times \text{£ } 2.10.6 = \text{£ } 2.16.4$$

$$\text{à } f 9,05 = - \quad \underline{25,49.}$$

Maximum kostprijs van 10.000 tabletten:..... f 6266,86.
d.i. per 100 tabletten hoogstens: f 62,66.

OPGAVEN.

60. Een visserij-maatschappij liet voor haar loggerschepen 20 netten breien. Zij betrok het daartoe benodigde twine (nettengaren) uit Engeland, nl. cwt. 32.2.19 à £ 213.18.0 per ton. Vracht £ 6.12.0 per ton. Assurantie-kosten £ 3.10.8. Koers 9,07.

1 ton = 1016 kg.

Breiloon f 0,30 per kg.

Tot het in elkaar zetten van elk net, dat in onderdelen wordt gebreid, heeft men nodig: 7 kg Manilla-touw à f 2,60 per kg; 12 kg sjarlijn à f 1,25 per kg; 5 kg boetkatoen à f 2,50 per kg en 2 stalen kousen à f 0,30 per stuk. Arbeidsloon per net f 7,—.

De netten worden, als zij klaar zijn, getaand. Voor taanloon van 1 kg touwwerk (nettengaren, touw, sjarlijn, boetkatoen) betaalde men f 0,25.

Wat kostte elk net, klaar voor de visserij?

61. De boterfabriek „Solo” verwerkt 60.000 liter volle melk, die per 1000 liter opleveren:

27½ kg boter.
610 liter ondermelk.
360 „ karnemelk.
3 „ room.

Oplossing:

	Verlies <i>f</i> 1700
Comm. vennoot 7 % over <i>f</i> 40000 = <i>f</i> 2800	
Vennoot A 5 % over - 25000 = - 1250	
Vennoot B 5 % over - 30000 = - 1500	
	- 5550
	Totaal tekort <i>f</i> 7250

In dit tekort moet door ieder gelijk worden bijgedragen; ieders aandeel is dus *f* 2416,67.

De winstverdeling wordt dan als volgt:

Vennoot A. moet betalen:

$$f\ 2416,67 - f\ 1250 = f\ 1166,67.$$

Vennoot B. betaalt:

$$f\ 2416,67 - f\ 1500 = f\ 916,67.$$

De commanditair C. ontvangt:

$$f\ 2800 - f\ 2416,67 = f\ 383,33.$$

OPGAVEN.

87. In een Commanditaire vennootschap zijn A. en B. beherende vennoten, ieder met een volgestort kapitaal van *f* 20000. Als commanditair vennoot is opgenomen C., met een gestorte deelname van *f* 30000.

Omtrent de winstverdeling is bepaald, dat de commanditaire vennoot uit de winst eerst 6 % rente zal ontvangen over het door hem gestorte kapitaal en dat daarna aan beherende vennoten 4 % rente over hun storting zal worden uitgekeerd. Van hetgeen daarna overblijft, ontvangen beherende vennoten ieder 37½ %, de commanditaire vennoot 25 %.

Gevraagd:

1. de verdeling van een winst ten bedrage van *f* 25318,80.
2. de verdeling van een verlies groot *f* 12360,75.

88. De commanditaire vennootschap v. Gulik en Co. heeft in het afgelopen boekjaar een winst gemaakt van *f* 16418,95.

De beherende vennoot A. Jansen heeft *f* 25000 ingebracht, waarop *f* 20000 gestort is. De commanditaire vennoot heeft zijn deelname van *f* 50000 volgestort.

Omtrent de winstverdeling is bepaald, dat de commanditaire vennoot eerst 7 % rente over zijn ^{gestort} kapitaal-deelname zal genieten en de beherende vennoot 5 %. De beherende vennoot ontvangt uit een eventuele overwinst *f* 5000, terwijl hetgeen daarna overblijft, gelijk zal worden verdeeld.

Gevraagd: de winstverdeling.

89. Hoe zou de winstverdeling in het voorgaande vraagstuk zijn geweest, als in het afgelopen boekjaar een winst was gemaakt van *f* 3480 ?

90. In een commanditaire vennootschap is over een boekjaar een winst gecalculeerd van *f* 7896. De beherende vennoot neemt deel met een gestort kapitaal groot *f* 15000; de commanditair heeft *f* 20000 gestort.

Omtrent de winstverdeling is bepaald, dat de commanditaire vennoot 6 % over zijn gestort kapitaal zal ontvangen en de beherende vennoot 4 %. De resterende winst (of een saldo verlies) wordt daarna door beherende en commanditaire vennoot gedeeld (of gedragen) in de verhouding van 2 : 1.

Nadat de winstverdeling heeft plaats gehad, wordt een fout in de boekhouding ontdekt, waardoor de winst over het afgelopen boekjaar niet *f* 7896 doch *f* 1440 had moeten zijn.

Gevraagd:

Hoeveel moet ieder der vennoten in de kas der vennootschap terugstorten?

91. In een vennootschap is A. beherend vennoot met *f* 5000, en B. commanditair met *f* 30000 gestort kapitaal. Uit de winst geniet de eerste 4 %, de tweede 6 % rente over zijn kapitaal-deelname. Van de overwinst krijgt A. 75 % en B. 25 %.

Gevraagd:

Hoeveel ontvangt ieder, bij de verdeling van een winst groot *f* 8750 ?

Opmerkingen:

In de kolom „incasso's” van de remise-rekening wordt geboekt het nominale bedrag van de ter incasso gegeven kwitanties.

In de kolom „geïncasseerd” worden de geïnde incasso's opgenomen; het nominale bedrag van de *daarna* nog bij de bank berustende kwitanties wordt in de kolom „saldo” uitgeworpen.

De kolom „onbetaald retour” toont aan, hoeveel minderwaardig papier de cliënt heeft gecedeerd.

Uit de kolom „maximaal debet-saldo in rek.-courant” blijkt, voor welk bedrag een eventueel debet-saldo van de geld-rekening van den cliënt gedekt is, door de bij de bank berustende vorderingen. Uit deze kolom en uit de stand van de bijgehouden geld-rekening blijkt bv.:

dat op 9 April door den cliënt nog kon worden opgenomen:
 $f\ 8626,08 - f\ 6502,89 = f\ 2123,19.$

en dat hij op 30 April nog kon beschikken over:
 $f\ 373,80 - f\ 292,59 = f\ 81,31.$

Voorbeeld 85.

7 Mei stond B. bij zijn bank op de geld-rekening *debet* voor $f\ 12540,80$; het saldo op de remise-rekening was $f\ 28446,40$. Na die datum vonden de volgende transacties plaats:

9 Mei. Gedisponeerd over $f\ 4000$.

15 Mei: De bank verantwoordt aan geïncasseerde vorderingen een totaal bedrag van $f\ 7218,50$; incasso-kosten $f\ 12,75$.

24 Mei. De bank zendt retour, onbetaalde kwitanties tot een totaal bedrag van $f\ 933,70$; retour-kosten $f\ 2,25$.

29 Mei. B. beschikt bij de bank over $f\ 7000$, doch daar hij nu gedeeltelijk ongedekt ligt, verzoekt de bank om toezending van meerdere incasso's.

Op de gecedeerde vorderingen wordt een voorschot van 60 % verstrekt.

Gevraagd:

Voor welk bedrag lag B. op 29 Mei ongedekt en welk nominaal bedrag aan incasso-papier moet hij *minstens* bijvoegen?

Oplossing:**Remise-rekening.**

7 Mei saldo:	f 28446,40
15 Mei incasso's geïnd:	- 7218,50
	f 21227,90
24 Mei onbetaald retour:	- 933,70
	f 20294,20

De geld-rekening mag debet staan voor:

$$60\% \text{ van } f 20294,20 = f 12176,52.$$

Geld-rekening.

Datum		Omschrijving	D/C	Bedrag
Mei	7	Saldo	D	f 12540 80
Mei	9	Opgenomen	D	- 4000 —
				f 16540 80
Mei	15	Incasso's	C	- 7205 75
				f 9335 05
Mei	24	Kosten	D	- 2 25
				f 9337 30
Mei	29	Opgenomen	D	- 7000 —
				f 16337 30

Volgens de stand van de remise-rekening mag het saldo van de geld-rekening zijn: $f 12176,52$.

B. ligt dus 29 Mei ongedekt voor:

$$f 16337,30 - f 12176,52 = f 4160,78.$$

Hij zal derhalve aan de bank incasso's moeten remitteren tot een nominaal bedrag van *minstens*:

$$\frac{100}{60} \times f 4160,78 = f 6934,64.$$

Effecten.

Voor het opnemen van crediet op onderpand van fondsen is men niet steeds op de prolongatie aangewezen. Men kan nl. bij zijn bank „rekening-courant crediet” vragen. Fondsen dienen

hierbij als onderpand voor eventuele debet-saldi in rekening-courant.

Het spreekt vanzelf, dat de koerswaarde van de in onderpand gegeven effecten steeds hoger moet zijn, dan het debet-saldo in rekening-courant.

De banken eisen bij crediet in rekening-courant op onderpand van fondsen, een surplus, waarvan de grootte afhankelijk is van de koersschommelingen der in onderpand gegeven stukken.

De bank zal er voor moeten waken, dat de rekening van den cliënt nooit een hoger debet-saldo aanwijst, dan (in verband met het vereiste surplus op het gegeven onderpand) is toegestaan.

Daarom zal zij, behalve de „rekening-courant”, waarop de geldverhouding met den cliënt wordt aangegeven, ook een „stukken-rekening” aanhouden, waarop de in onderpand gegeven fondsen en de daarin plaats hebbende veranderingen (bv. aan- of verkoop, bijvoeging, ruiling of teruggave) worden aangekend.

Stukken-
rekening.

Alvorens aan den cliënt bedragen in rekening-courant uit te keren, zal de bank uit de stand van de stukken-rekening nagaan, of het crediet kan worden verleend in verband met het vereiste surplus.

Op de „stukken-rekening” worden alleen de naam en de nominale waarde van het fonds vermeld, *niet* de koerswaarde, omdat deze aan dagelijkse veranderingen onderhevig kan zijn. Om uit te maken, of een gevraagd crediet kan worden gegeven, moet de waarde van het onderpand worden berekend, met behulp van de op de dag van de crediet-aanvraag genoteerde koersen.

Voor cliënten met ruim onderpand, of die als zeer solide bij de bank bekend staan, wordt een dergelijke scherpe contrôle niet toegepast; hun rekening-courant ligt meermalen gedeeltelijk ongedekt.

Het reglement van de „Vereeniging voor den Geld- en Effectenhandel” te Amsterdam schrijft aan haar leden imperatief voor, dat de rente, in rekening te brengen over verleende voorschotten

in rekening-courant op onderpand van fondsen, moet bedragen: *minstens* 1,8 % *boven* de *gemiddelde* prolongatie-rente gedurende de duur van het crediet.

Voorbeeld 86.

18 Mei stond een cliënt bij zijn bank in rekening-courant *debet* voor *f* 24730,18. Zijn onderpand bestond uit:

3 aandelen „Algemeene Friesche Hypotheekbank” (stukken nominaal *f* 1000).

10 aandelen Amsterdamsche Bank (stukken nominaal *f* 200).

12 obligaties 4 % Atchison Topeka (stukken met elk een nominale waarde van \$ 1000).

18 Mei was de notering voor:

aandelen Algemeene Friesche Hypotheekbank 102½; aandelen Amsterdamsche Bank 168; obligaties Atchison Topeka 102.

Gevraagd:

Over welk bedrag kon de cliënt 18 Mei nog *hoogstens* in rekening-courant beschikken? De bank eist een surplus van 30 %.

Oplossing:

De waarde van het onderpand bedroeg op 18 Mei:

f 3000 Alg. Fr. Hypotheekbank à 102½ = *f* 3075,—

- 2000 Amsterdamsche Bank à 168 = - 3360,—

\$ 12000
f 30000 4 % Atchison Topeka à 102 .. = - 30600,—

Totaal: *f* 37035,—

Maximum te verlenen crediet :

$$\frac{100}{130} \times f 37035 = f 28488,46$$

Saldo in rek.-courant op 18 Mei = - 24730,18

18 Mei kan nog beschikt worden

over hoogstens: *f* 3758,28

Voorbeeld 87.

Een N.V. staat bij haar bank in rekening-courant *debet* voor *f* 18710. Het bij de bank gedeponeerde onderpand bestaat uit 18 obligaties 4½ % Gemeente B. (stukken elk nominaal *f* 1000). De bank eist 20 % surplus; de koers van deze obligaties is 95.

Wisseldisconto $4\frac{1}{2}\%$. Amsterdam bracht $\frac{1}{4}\%$ commissie in rekening over de nominale waarde der wissels. De chequekoers A'dam—Parijs was: laten 5,—.

Gevraagd: Hoe groot was de cheque op Parijs?

182. Geef de rente-nota per 31 December over de volgende, in een Engelse rek.-courant voorkomende bedragen:

Debet:		Credit:	
Jan. 1	£ 140.8.3 per 1 Jan.(saldo).	Mrt. 16	£ 230. 4. 6 per 18 Mrt.
Mrt. 15	„ 30.9.8 „ 16 Juni.	April 4	„ 70. 8. 6 „ 6 Mei.
Aug. 27	„ 840.2.1 „ 28 Nov.	Aug. 18	„ 140.19. 3 „ 19 Nov.
Oct. 14	„ 230.3.8 „ 15 Dec.	Nov. 4	„ 40.16.10 „ 5 Dec.

Debet-rente 7% ; credit-rente $3\frac{1}{2}\%$.

N.B. geen schrikkeljaar.

183. A. te Amsterdam verkocht op 30 October 19...:

- f 1000,— aandelen Koninklijke Petroleum.
- 750,— aandelen Philips Gloeilampenfabrieken.
- 1500,— aandelen H.V.A.
- 1000,— obligaties $3\frac{1}{2}\%$ Rotterdam (coupon $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{10}$).
- 500 gouden tientjes en
- 100.000 Franse francs,

terwijl hij de prolongatie ad f 9000,—, die hij op 12 October à $\frac{1}{2}\%$ op de aandelen had gesloten, afloste.

Voor het te zijner beschikking komende bedrag kocht hij (eveneens op 30 October) zoveel mogelijk obligaties 3% Nederland 1936 van f 1000,— nominaal (coupon $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{12}$).

Noteringen:

Koninklijke.....	362 $\frac{1}{2}$
Philips	330
H.V.A.	450
$3\frac{1}{2}\%$ Rotterdam	100 $\frac{3}{8}$
3% Nederland 1936	102 $\frac{1}{16}$

gouden tientjes 12,35 bieden, 12,42 $\frac{1}{2}$ laten.

Franse francs: 6,09 bieden, 6,10 laten.

Provisie bij aan- en verkoop van effecten $\frac{1}{4}\%$.

Beursbelastingzegel 1,2 $\frac{0}{100}$.

Bereken:

- a. welk bedrag A. ter beschikking kreeg;
- b. hoeveel stukken 3 % Nederland hij daarvoor kocht;
- c. welk bedrag in contanten hij na de aankoop overhield,
- d. het percentage rente, dat A. van het in de 3 % Nederland geïnvesteerde kapitaal maakte.

De coupons van de obligaties 3 % Nederland zijn vrijgesteld van couponbelasting. De provisie bij het verzilveren der coupons werd verwaarloosd.

(Ver. van Ler. in de Handelsw. Dec. 1937.)

184. Een importeur krijgt bij een bank een crediet tot een maximum van *f* 12000, tegen afgifte van driemaands-promessen ter grootte van het opgenomen bedrag, die door de credietgevende bank in disconto worden genomen. Op 15 April wenst hij van het verleende crediet over een zeker gedeelte te beschikken en tekent een accept van *f* 9000,— per 15 Juli. Op de vervaldag tekent hij een nieuw accept, groot *f* 11500,— en lost het eerste in. Gevraagd:

- a. De nota van disconto op 15 April.
- b. „ „ „ „ „ 15 Juli.
- c. Te berekenen, hoeveel procent 's jaars de credietnemer in werkelijkheid over het te zijner beschikking komend bedrag heeft betaald, indien hij op 15 October de crediet-overeenkomst beëindigt, door het alsdan vervallende accept in contanten te voldoen.

Disconto op 15 April $6\frac{1}{2}$ %, op 15 Juli $5\frac{1}{2}$ %. Provisie 1 % over nieuwe en $\frac{1}{4}$ % over gecontinueerde bedragen. Zegel voor rekening van den credietnemer. (Federatie-examen.)

185. I. A. te 's-Gravenhage kocht op 25 Februari *f* 5000,— Aandelen Besoeki Tabak Mij. à 166 % en \$ 4000,—. 5 % Obl. Am. Smelt. Cy. à 87 %, coupon $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{10}$.

Ter gedeeltelijke betaling van de inkoop sloot hij, op deze fondsen als onderpand, een zo groot mogelijke prolongatie, met een surplus van 20 %, naar beneden afgerond op een 500-voud.

Bereken, hoeveel A. uit eigen middelen moest bijpassen.

Ream 14 Augustus

Voorbeeld 80

1 Juli: Waarde opgelegde goudren: f 17.438,12
1/7 - 14/8 Verkocht voor de waarde v. f 18.430,42
Teruggesonden voor " 1500,70 " 16.929,72
f 34.367,82

Verkocht voor (verkoopwaarde) f 20.360,74.
waaraan de inkoopwaarde is $\frac{100}{120} \times 20.360,74 = 16.967,29$
Waarde v/s op 14 Aug. aanverge gouden f 27.400,58.

Verreken bedrag f 12.000,- Tweede waarde.
Voorraad 14 Aug. f 17.400,53
14/8 - 17/8 Verkocht voor " 12.358,75.
f 29.759,28

Verkocht voor f 16.780,44 waarvan inkoopwaarde:
 $\frac{100}{120} \times 16.780,44 = 13.983,70$
17 Aug. moet de waarde zijn: f 15.775,58
17 Aug.: de waarde is " 6.750,40.
Verbruand: f 9.025,18

Verreken bedrag f 12.000,-
Schade-procent: $\frac{9025,18}{17400,53} \times 100 = 51,8672\%$

Vitkering voor annuïteit:

51,8672% van f 12.000,- = f 6224,06
Afm.-prov. 1/4% van f 12000,- = " 30,-
Verrekende ontvangst: f 6194,06.

Brandassurantie.

Premie, polis en regelmaat ten laste van verzekerde.
 Te voldoen bij het tot stand komen der overeenkomst.

	Voor.	100.000	k.g.
10 Maart. B.	Inkoop	80.000	"
		<hr/>	
		180.000	k.g.
12 Mrt. Voor.	Verkoop	30.000	"
120.000 k.g.		<hr/>	
		150.000	k.g.
		<hr/>	
		120.000	k.g.
	Verbrand:	30.000	k.g.

waarvan de waarde was op 10 Mrt. $0,50$ p $\frac{1}{2}$ k.g. = 30.000,-
 Afvalwaarde 320,-
 Waarde verbrande gaderen: 29.680,-

Grondse waarde 100.000,- k.g. à $0,10$ p $\frac{1}{4}$ k.g. = 100.000,-

Schade procent = $\frac{\text{Schade}}{100 \text{ op grondsw.}} \times 100\%$
 Bij onderverzekering uitkering over verrekenbedrag
 Bij juiste- of oververzekering, totale schade niet te keren.

waarop schade groot 29.680,-
 schade-procent $\frac{29680}{1000} \times 100 = \underline{\underline{29,68\%}}$

Verrekenbedrag is gelijk aan de grondse waarde, d.i. 100.000,-
 uitkering $29,68\%$ van $100000,- =$ 29680,- of de totale schade.

$\frac{29.680}{1000} = 29,68$

Schade uitk. - 29680,-
 Af. prov. 1% - 296,80
 Verzekerde ontvangt: 29383,20

5 voorafg. j. p.

W. 102.899,98 S° Venw.

107.194,74 S° Poulain exhibit te plura